

România liberă

Strainii ne invata sa potcovim caii

Meserii disparute

Adina Stefan, Silviu Ciobanu

Joi, 12 Aprilie 2007

» Potcovarii si selarii profesioniști sunt extrem de rari astazi in Romania.

» Doar cei care au cai, fie utilitari, fie de rasa, stiu ce consecinte implica si cat de scump se plateste lipsa acestor meseriasi.

In Romania se inregistreaza o lipsa acuta de specialisti in domeniul ingrijirii cailor si al meseriilor de selar si potcovar exercitate profesionist. Din pacate, mesterii de altadata, cu pregatire temeinica obtinuta in scoli de arte si meserii care se respectau, au disparut o data cu transformarea cailor in salam de catre comunisti. Colectivizarea cerea acest sacrificiu, pentru ca taranul, lipsit de calul sau, sa nu-si mai poata lucra pamantul si sa-l cedeze la CAP. In Romania nu exista nici o scoala de meserii unde sa se invete potcovitul si selaritul si aceste meserii lipsesc, la nivel national, din nomenclatorul

profesiilor. Cei care mai cunosc ceva meserie au apucat sa o invete de la vechii mesteri formati in scolile de dinainte de cel de-al doilea razboi mondial.

Ignoranta si prejudecati

Este stiut faptul ca un cal bine ingrijit nu face casa buna cu saracia. Or, buna ingrijire include si potcovitul corect. In cazul unui om care isi agoniseste cu greu existenta, cu ajutorul unui cal, potcovitul este ceva care se face din cand in cand si la care oricine care are cal se pricepe. Multi cai sunt dusi la potcovar fara sa fie invatati de acasa cu ridicatul piciorului. Calul se va speria cand i se va umbla la picioare si stapanul sau, cel mai adesea, om cu mentalitate inechita, il va bate ca sa stea cuminte de frica. Sedinta de potcovit, in sine, este un lucru important, pe care doar un mester calificat il intelege cum trebuie. Din pacate, cei care o practica astazi au priceperea direct proportionala cu propria experienta. Si cate victime au facut pana au invatat din greselile pe care le-au suportat caii care le-au trecut prin mana doar ei stiu. Ignoranta meseriilor potcovari se regaseste si la proprietarii de cai. Multi dintre acestia nu respecta intervalul optim, de aproximativ sase saptamani, in medie, la care trebuie dus un cal la potcovit. Si nu de putine ori potcoavele vechi se adapteaza pe copita calului si astfel unii dintre ei ajung sa poarte "numarul 40", cand lor le-ar trebui "37".

Un francez, unicul potcovar adevarat din Bucuresti

Nici proprietarii cailor de rasa nu sunt scutiti de problemele legate de lipsa potcovarilor profesioniști. Ei nu-si pot permite sa compromita un animal de rasa care costa sute de mii de euro. Pare incredibil, dar stapanii a sute de cai de rasa din cluburile de echitatie din jurul Bucurestiului apeleaza la serviciile unui singur potcovar profesionist. Acesta este un francez, Nicolas Babin, care nu mai pridiseste cu programările. El a urmat cursurile de potcovar ale prestigioasei scoli franceze de la Saumur, care licentiaza specialisti in domeniul cresterii calului si a venit prima data in Romania curand dupa 1989. Cand a vazut ca aici nu exista potcovari profesioniști s-a hotarat sa preia el cererile tuturor doritorilor care i-au devenit clienti fideli. Obisnuieste sa-si ia sculele, nicovala, forja, potcoavele si caelele (cuietele de potcovit) si pe micul Ricky, un catel de vanatoare, din rasa englezeasca jack russel, mare iubitor de cai, si se duce la client acasa. El lucreaza cam o ora la un cal si are un tarif de aproximativ 35 de euro. De curand, Nicolas Babin s-a insurat cu o romanca si s-a stabilit definitiv la noi.

Profesionistul, in actiune

L-am vazut pe Nicolas la lucru, la Cris Club, un club de echitatie din Otopeni. El l-a potcovit pe Conve, un armasar lipitan negru si breaz, cel mai frumos din cei 20 de cai de rasa care sunt gazduiti aici. Un baiat a tinut fraul tot timpul, dar armasarul a stat foarte relaxat. Nicolas i-a curatat fiecare copita cu o dalta, lasandu-i o parte din unghie drept calcai pentru a-i asigura mai mult confort la mers. Apoi i-a pilit copitele si i-a fixat cu caelele potcoavele incalzite in forja. In tot timpul cat ii tinea piciorul la care lucra, Nicolas s-a mulat pe fiecare miscare a calului, oricat de usoara era. Ca un jocheu in sa, se facea una cu calul. "Potcovitul este esential pentru sanatatea calului", spune Nicolas. "Cand ii prinde piciorul in mana, potcovarul trebuie sa stie "sa-l

citeasca» din punctul de vedere al articulatiilor, musculaturii, circulatiei sangelui si al firii, ca si cum l-ar radiografia. Toate acestea si calul, in intregime, depind de felul in care este potcovit".

Harnasament
numai de import

In Romania se mai stie doar de un mester curelar, la Reghin, pe nume Hurducaci Zaharia, care a invatat meseria la atelierul unor sasi. Poate mai sunt si altii, dar atat de rari si de varstnici incat si selaritul este la noi o meserie pe cale de disparitie. In aceste conditii, cei care isi respecta calul ii vor lua harnasament de import. Dar pentru asta trebuie sa plateasca zeci de mii de euro. Proprietarii cailor de rasa isi permit. Ei le personalizeaza pana si zabala si au grija sa fie cu aroma de mar. Cu bani orice se poate. Dar ce fac cei care nu dispun de sumele pe care le presupune achizitionarea unui harnasament de import? Daca ar exista meseri selari autohtoni, toate accesoriile utilizate pentru inhamarea si calarirea calului ar fi, cu certitudine, mult mai accesibile. In conditiile in care calul revine din ce in ce mai mult in actualitate, selaritul profesionist, o meserie in care priceperea se impleteste cu arta, le-ar aduce un venit motivant celor care l-ar practica.

ARGUMENT

» Profesionalism

Astazi, in Romania, in domeniul ingrijirii calului profesionalismul a fost inlocuit cu "priceperea". Este aceeaasi diferenta ca si cea dintre muzician si lautar.

» A fost odata

Ultimii selari si potcovari profesionisti din Romania si-au facut ucenicia la unitatile de cavalerie, in cel de-al doilea razboi mondial.

» Performanta

Utilitar sau de rasa, calul corect ingrijit realizeaza performanta.

» Indispensabile

selaritul si potcovitul sunt meserii indispensabile atat timp cat omul va creste cai. Destinati muncii sau de rasa, caili nu pot fi folositi in absenta lui.

"Proiect Romania"

Din 2006 pana in 2011, "Proiect Romania", desfasurat de Liga Internationala pentru Protectia Cailor, va intreprinde actiuni menite sa imbunatateasca conditiile de crestere a cailor din tara noastra. Cu aceasta ocazie, potcovitul si selaritul profesionist vor reinvia.

Din cercetarile intreprinse pe teren, s-a constatat ca in Romania crescatorii de cai se confrunta cu multiple probleme legate de ingrijirea piciorului animalului, de bolile infectioase, de lipsa unei pregatiri temeinice a potcovarilor si de cvasiinexistenta selarilor. De asemenea, transportul cailor spre abatoarele din alte tari, precum Ungaria sau Italia, unde se consuma carnea de cal, se face in conditii barbare. Sute de cai sunt inghesuiti in tiruri ca sardelele in conserva si trimisi la drum lung. Aceste conditii de transport sunt puternic traumatizante, iar unii cai mor pe drum. Actionand in conformitate cu traditia instaurata in 1927, cand a luat fiinta in Marea Britanie, Liga Internationala pentru Protectia Cailor (ILPH) a initiat o actiune menita sa imbunatateasca conditiile de viata ale cailor utilitari, intitulata "Proiect Romania". Inceput in 2006, "Proiect Romania" se va incheia in 2011 si are alocat un buget de un milion de lire sterline, bani colectati de la donatori britanici.

Dupa cursurile de anul trecut de la Targu Mures, ILPH a demarat la 1 aprilie cursurile de pregatire profesionala in selarit si potcovit, la Iasi, in comuna Dumbrava. Cursul va cuprinde patru module, la care vor participa cate 10 potcovari si 10 selari. De asemenea, se vor tine cursuri si seminarii pentru studentii de la medicina veterinara, insotite de solutii practice, pe caz, prezentate de experti din Anglia. In forumuri de discutii vor fi dezbatute probleme legate de legislatie si de aplicarea acesteia, de controlul bolilor calului si despre noua legislatie in domeniul transportului de cai in UE. Scopul este ca la finalul proiectului, in 2011, ILPH sa lase in Romania o infrastructura durabila si sa ofere solutii concrete pentru imbunatatirea conditiilor de viata a cailor utilitari. De asemenea, ILPH va solicita autoritatilor romane sa introduca in nomenclatorul profesiilor meseriile de potcovar si de selar.

COMPONENTE

» Modulele proiectului

"Proiect Romania" are patru componente: imbunatatirea pregatirii teoretice si practice a veterinarilor; pregatirea in domeniile selaritului, potcovitului si managementului calului a celor ce traiesc in comunitatile agricole; derularea unei campanii in randul publicului larg pentru cresterea nivelului de cunoastere si intelegere a problemelor privind imbunatatirea conditiilor de viata a cailor; colaborarea cu autoritatile romane pentru realizarea unui cadru legislativ eficient pentru protejarea bunastarii cailor. Are sprijin din partea ministerelor Integrarii Europene, Agriculturii, Educatiei, a Autoritatii Nationale Sanitar-Veterinare, a Delegatiei Comisiei Europene la Bucuresti si a Comisiei Europene de la Bruxelles, din partea facultatilor veterinare din Anglia si a guvernului britanic.

Mai multe informatii pe www.ilph.ro